TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU:

“İKT iç ticaretini, dünya ticaretinin yüzde 25’ine çıkarmak zorundayız.”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İKT’ye üye nüfusu 600 bin olan İslam ülkesiyle nüfusu 120 milyon olanı, enerji darboğazında olanla enerji kaynaklarını ihraç edeni beraber düşünmek gerektiğini belirterek, “Bu, bir imkân okyanusudur. Bizler, özel sektör temsilcileri olarak İKT iç ticaretinin, dünya ticaretinin yüzde 25’i seviyesine çıkartılmasını hedef almak zorundayız” dedi.

Devlet Planlama Teşkilatı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı desteğiyle, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) işbirliğinde düzenlenen İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) İş Forumu 5 Kasım’da İstanbul’da yapıldı. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Forumun açılışında yaptığı konuşmada, içinde bulunulan sürecin, küresel işbirliğinin yanı sıra ortak zeminde buluşabilen ülkeler arasındaki iletişim ve işbirliğinin güçlendirilmesi açısından da fırsat sunduğunu, İslami Konferansı Teşkilatı (İKT) arasında “geleceğe yönelik umut veren zenginlikleri paylaşmanın tam zamanı” olduğunu söyledi.

2008 yılı verilerine göre İKT ülkelerinin, toplam dünya üretiminin yüzde 7,5’ini, toplam dünya mal ihracatının yüzde 11’ini gerçekleştirdiğini, 2008 yılı sonunda İslam ülkeleri arasındaki ticaret hacminin 540 milyar dolara, İKT içi ihracatın 260 milyar dolara ulaştığını belirten Hisarcıklıoğlu, “2008 sonu itibarıyle dünya ticaretinin yüzde 16’sı İKT ülkeleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu tablo, bir milyar 400 milyon nüfusuyla dünya nüfusunun yüzde 22’sini oluşturan ve ortak kültüründe çalışmanın, insanlara faydalı olmanın, büyük bir erdem, büyük bir kazanç sayıldığı bizler için, yani İKT’ye üye ülkeler için yetersiz ve eksik bir tablodur” diye konuştu.

30 İSLAM ÜLKESİ TEMSİLCİSİ BİR ARAYA GELDİ

Toplantıda 30 İslam ülkesi temsilcisinin bir araya geldiğini vurgulayan Hisarcıklıoğlu, “Farklı coğrafyalarda, farklı yapılardan birbirinin yakın komşusu veya birbirine mesafe olarak uzak, farklı büyüklüklerde ülkeleriz. Ancak bizlerin bir araya gelmesinin, işbirliğimizi, ilişkilerimizi, aramızdaki ticareti geliştirme gayretinin anlamı büyüktür. Bizler, özel sektör temsilcileri olarak İKT iç ticaretinin, dünya ticaretinin yüzde 25’i seviyesine çıkartılmasını hedef almak zorundayız. Devletlerimizin ilk adımları atarak oluşturduğu ve bundan sonra oluşturacakları işbirliğini geliştirici altyapıda, biz özel sektör temsilcileri birlikte yürümeliyiz” dedi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, bu konuda Türkiye ve Suriye arasında son dönemde yapılan çalışmaları örnek vererek, iki ülke arasında karşılıklı turist sayısının, birkaç yıl içinde milyonları aşacağı öngörüsünü ifade etti.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İslam ülkelerinin, bugün sadece “hammadde deposu” veya “tüketim deposu” olarak görüldüğüne işaret ederek,

>> **İSEDAK Ekonomi Zirvesi’ne başta İKT Yürütme Kurulu Üyesi ülkeler olmak üzere tüm üye ülkelerin devlet başkanları ve iş adamları katıldı.**

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, dünya ticaretinin yüzde 16'sının İKT ülkeleri arasında gerçekleştirildiğini vurgulayarak "Bu üye ülkeler için yetersiz ve eksik bir tablodur" dedi.

"Paris'in kuzeyinde 4 euroya satılan bir tişört, Kahire'de 30 euroya satılmaktadır. Bu, bir kere değil, iki kere zarar ettiğimizin çok net göstergesidir. Para, finansman bizde, işgücü bizde, coğrafya bizde, yetişmiş insan bizde. Geriye bir tek teknolojik altyapıyı geliştirmek kalıyor. Bunun için de 'eğitimden finansmana kadar nasıl bir ortaklık modeli kurabiliriz?' diye düşünmemiz gerekir" dedi.

Ortak olarak, etkinliğin artırılması ve gıda, enerji, finans krizlerinden sakınmak için bazı tedbirin alınması gerektiğine dikkati çeken Hisarcıklıoğlu, bu tedbirlerden bazılarını, "tarım alanında tohum ıslah ve üretim merkezi, emtia borsası, yatırım fonu kurulması, ticaret ve yatırım anlaşmazlıklarını çözmek için tahkim mekanizmalarının kurulması", "sınır geçişleri ve yük sevkiyatında gümrüklerin birleştirilmesi ve dokümanların standart hale getirilmesi", "öğrenciler, iş adamları, profesyoneller için basitleştirilmiş ve birbirleriyle uyumlu vize işlemlerinin başlatılması", "kendi Erasmus programının başlatılması", "turist vizelerinin kolaylaştırılması ve orta vadede kaldırılması" şeklinde sıraladı.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, küresel krizin Türkiye ekonomisi ve İslam ülkelerine etkileri konusuna değindiği konuşmasında, Türkiye ekonomisinde üç aşamada güçlü bir toparlanma öngördüklerini vurguladı. Maliye Bakanı Şimşek, yatırımların kalıcı bir şekilde artmasında, bunu finanse edebilecek olan bankaların yatırımları finanse edebilecek konumda ve istekte olmasının da önem taşıdığını vurguladı. Şimşek, krizlerin ekonomik sıçrama için fırsat dönemleri olduğunu belirterek, bu dönemlerde gerekli reformların gerçekleştirilmesinin ekonomik sıçrama açısından önem arz ettiğini ifade etti. Türkiye'nin dış ticaretini çeşitlendirme amacında olduğuna dikkati çeken Şimşek, bu çerçevede İslam ülkeleriyle yapılan dış ticaretin önemli bir rol oynayacağını belirtti.

SURİYE TİCARET VE EKONOMİ BAKANI LÜTFİ

Suriye Ticaret ve Ekonomi Bakanı Amer Hosni Lütfi, İKT içinde yer alan ülkelerin büyüme hızlarına göre üçe ayrılabileceğini, ilk grubun Malezya, Türkiye, Körfez ülkeleri ve Asya'daki bazı ülkeleri içeren, hızlı gelişen ülkeler olduğunu ve bu grubun büyük çapta uluslararası sermaye piyasalarına girmeleri nedeniyle, krizin en fazla etkilediği ülkeler olduğunu anlattı. Öncelikle ticari bağlantıları ve yatırım bağlantılarını kuvvetlendirmek gerektiğine dikkati çeken Lütfi, on yıllık eylem planında İKT içi ticaret hacminin, yüzde 20'ye çıkarılmasının öngörüldüğünü, bunun, İKT'nın komşu ülkeleri arasında ikili ilişkiler ve karşılıklı altyapının oluşturulmasını içerdiğini söyledi.

Suriye Ticaret ve Ekonomi Bakanı Amer Hosni Lütfi, İKT'nin, küresel ekonomik yapının yeniden oluşturulmasında, yeni sistemin getirilmesinde, önemli bir rol oynaması gerektiğini belirtti.

MÜSİAD GENEL BAŞKANI ÖMER CİHAD VARDAN

MÜSİAD Genel Başkanı Ömer Cihad Vardan, İSEDAK İş Forumu'nda yaptığı konuşmada, İKT'ye üye ülkelerle ilgili olarak, 57 ülke kapsamında, sorunların çözülmesi, yapılabilecek çalışmaların belirlenmesi ve olanakların tartışılmasının, bu tür toplantılarda gerçekleştiğini belirtti.

Devletler ve bakanlar düzeyinde yapılan çalışmalara iş forumlarının eklenmesinin, toplantıların verimliliğinin artmasını sağladığını dile getiren Vardan, MÜSİAD olarak bu tür toplantılara destek olmaya çalıştıklarını söyledi.

TOBB, İKB ile **özel sektör ayağını** geliştirmeyi hedefliyor

İSEDAK toplantısı sırasında TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ile İslam Kalkınma Bankası Başkanı Ahmed Muhammed Ali ortak basın toplantısı yaptı. Hisarcıklıoğlu, İKB ile 2010'da gerçekleştirmek üzere altı proje üzerinde görüştüklerini belirterek, **"Ticaret, partneriniz varsa yapılır.** Biz bu programlarla özel sektörün gelişmesine katkı sağlayarak iş adamlarımız için partner olabilecek tüccar ve sanayici yetiştirmeye çalışıyoruz" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İSEDAK toplantısı için İstanbul'a gelen İslam Kalkınma Bankası (İKB) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmed Muhammed Ali ile bir basın toplantısı düzenledi. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin İKB'nin sermayesinde yüzde 7,7'lik paya sahip olduğunu belirterek, "Ancak bugüne kadar İKB genellikle kamu üstünden, devlet vasıtasıyla yardım ve projeler geliştirmiş. İşte tam da bu noktada TOBB ve İKB arasındaki ilişki daha öncelerde eksik kalan özel sektör ayağını geliştirmeyi hedefliyor. Önümüzdeki dönemde, Türk özel sektörünün de istifade edeceği, ama aynı zamanda bizdeki birikimi İslam coğrafyasındaki diğer ülkelerle de paylaşmayı hedefleyen projeler gerçekleştireceğiz" dedi.

Türk özel sektörünün gelişim tecrübesini, birikimini çevre ülkelere aktarmak için somut projeler tasarlayıp hayata geçirmeyi planladıklarına işaret eden Hisarcıklıoğlu, hâlihazırda 2010 yılında gerçekleştirecekleri planlar üzerinde çalıştıklarını söyledi. Bu çerçevede altı proje üzerinde görüştüklerini belirten TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu projeleri şöyle sıraladı:

- Türkiye'deki ticaret borsalarının işleyişinin ve bu alandaki tecrübelerin Afrika ülkelerine tanıtılması ve bilgi paylaşımı,
- Orta Asya ülkelerindeki ticaret odaları için kapasite inşası programı,
- İran oda sistemine yönelik kapasite inşası programı ve Türkiye'nin iktisadi gelişim sürecine dair bilgi aktarılması,
- Türkiye'ye düzenlenecek yabancı heyet ziyaretleri ile ticaret alanındaki tecrübelerinin paylaşılması,
- İKB üyesi ülkelerin yatırım ajanslarına yönelik 'yatırım ortamının değerlendirilmesi' üzerine kapasite inşası programları,
- Suriye'nin yatırım ortamının iyileştirilmesi ile ilgili analitik çalışmalar ve eğitim programları.

"Ticaret, partneriniz varsa yapılır. Biz bu programlarla bölgemizde özel sektörün gelişmesine katkı sağlayarak iş adamlarımız için partner olabilecek tüccar ve sanayici yetiştirmeye çalışıyoruz" diyen Hisarcıklıoğlu, TOBB'un özel sektör geliştirme alanın-

>> **TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ve İKB Başkanı Ahmed Muhammed Ali.**

daki deneyimini gelişmekte olan ülkelerle paylaşmak için yaptığı çalışmalar hakkında bilgi verdi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İKB ile işbirliğinde, özellikle Afrika piyasasına girmek açısından önemli bir fırsat bulunduğunu, ayrıca TOBB Üniversitesi konusunda da İKB ile işbirliği imkânları üzerinde görüştüklerini söyledi.

İKB BAŞKANI ALİ: TÜRK ŞİRKETLERİ DAHA AKTİF OLMALI

İslam Kalkınma Bankası Başkanı Ahmed Muhammed Ali de İKB'nin esas amacının İslam ülkeleri arasındaki işbirliğini artırmak olduğunu, özellikle İKB üyesi olan en az gelişmiş ülkelerin işbirliği ve yardımlaşma ile gelişmesini amaçladıklarını vurguladı.

İKB Başkanı Muhammed Ali, Banka ile Türk iş adamları arasındaki ilişkilerin daha fazla gelişmesini istediklerini ifade etti. "İKB Grubu'nun kaynaklarının Türk iş adamlarınca tam olarak değerlendirildiğine inanmıyorum" diyen Ali, İSEDAK'ın tavsiyesiyle oluşturulan Uluslararası İslami Ticaret Finansman Fonu'nun varlığına da dikkat çekti.

Ali, "Bu fon, yatırımcılara garanti veriyor. Çeşitli siyasi risklere karşı yatırımlar garanti altına alınıyor. Aynı zamanda ihracatçılara verilen garanti de söz konusu. Her ne kadar Orta Asya ve Afrika'da Türk şirketleri aktif olsa da bu projede beklediğimiz kadar aktif değil. Biz Türk müteahhitlerince hayata geçirilen daha fazla proje olmasını ve Türk denetçilerince denetlenen daha fazla proje olmasını istiyoruz" diye konuştu.

İKB Başkanı Ali, bir soruyu cevaplandırırken, Tercihli Ticaret Anlaşması'nın ilk adımlarının gerçekleştirildiğini ancak, kriz nedeniyle bekledikleri verimi alamadıklarını söyledi. Bu anlaşmaların onaylanmasın uzun zaman aldığını, belli bir ülke sayısına ulaşmadan hayata geçirilememesi nedeniyle yavaş ilerleme kaydedildiğini anlattı. Ali, İKB'nin Türkiye'deki toplam operasyonlarının tutarının 1,6 milyar dolar olduğunu açıkladı.

Cidde'de 5 Şubat 2009 tarihinde TOBB ve İKB arasında imzalanan mutabakat zaptının hayati ve stratejik olduğuna da işaret eden İKB Başkanı Ali, TOBB ile yapılan mutabakat zaptının ilk meyvelerini vermeye başladığını, bu kapsamdaki projeleri Orta Asya ve Afrika'ya da yaygınlaştıracaklarını söyledi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İKB Başkanı Ahmed Muhammed Ali ile düzenledikleri ortak basın toplantısında yaptığı konuşmada, 5 Şubat 2009 tarihinde **TOBB ve İKB arasında bir mutabakat zaptı** imzalandığını hatırlatarak, iki tarafta da ikili ilişkilerin geliştirilmesi, bölgeye ve İslam camiasına faydalı işler yapılması yönünde güçlü bir görüş birliği ve iradenin mevcut olduğunu söyledi.

İSEDAK **İş Forumu Deklarasyonu** yayımlandı

İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) 25. Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Toplantısı kapsamında, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) işbirliğiyle 5-6 Kasım günlerinde gerçekleştirilen İş Forumu'nun kapanış deklarasyonunda **"İKT üyesi ülkeler, İKT bölgesinde ticareti teşvik etmek için ticari vize işlemlerine kolaylık getirmeli"** görüşüne yer verildi.

>> 25. İSEDAK Toplantısı Bakanlar Oturumu'nda TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu tarafından açıklanan deklarasyonda, İKT içi finansal ve ticari bağlar ile İKT üyesi ülkelerden özel sektör temsilcileri arasında karşılıklı ilişkilerin gelişmesinin, İKT bölgesinde refah ve istikrarın garantisi olacağı inancı dile getirildi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu tarafından 25. Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Toplantısı Bakanlar Oturumu'nda açıklanan deklarasyonda, küresel finans krizin etkilerinin yalnızca gelişmiş ekonomiler değil, yükselmekte ve gelişmekte olan ekonomiler üzerinde gittikçe artan etkisi, küresel finans krizi karşısında özel sektör gelişimini sürekli teşvik etme ve İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) içi ticareti geliştirme gereksinimi, genel anlamda yatırım çevrelerinde kaydedilen ilerlemeler ve özellikle bölge içi yatırım akışlarının artırılmasında sağlanabilecek avantaj potansiyeline işaret edildi. Besin kıtlığı, yoksulluk ve küresel ısınmanın 21. yüzyılın en büyük meseleleri biri olarak değerlendirildiği deklarasyonda, enerji sektörünün, çoğu İKT üyesi ülkelerin ekonomileri için önemi göz önünde bulundurularak, bu ülkeler arasında stratejik enerji ortaklıkları oluşturma yolunda müşterek girişimler geliştirme gayreti içinde olunduğu vurgulandı.

Deklarasyonda, İKT içi finansal ve ticari bağların ve İKT üyesi ülkelerden özel sektör temsilcileri arasında karşılıklı ilişkilerin gelişmesinin, İKT bölgesinde refah ve istikrarın garantisi olacağı inancı dile getirildi.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Deklarasyonda, kabul edilen çözüm önerileri ise özetle şöyle:

- İKT üyesi ülkeler arasında serbest ticaret anlaşmaları teşvik edilmeli.
- İKT ve uluslararası finansal mekanizmalar arasında diyalog ve işbirliği teşvik edilmeli.
- Küresel finans krizinin olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla İKT ülkeleri arasında ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, kalkınma açısından temel bir unsurdur. Bu durum, bilhassa petrol üreten İKT ülkelerinde biriken sermaye açısından geçerlidir. İKT ülkeleri, İKT içi fonları artırmak amacıyla bu sermayeyi harekete geçirecek mekanizmalar oluşturmalı ve bu mekanizmaları faaliyete geçirmeli.
- Reel sektöre yönelik İslami finans ve bankacılık sisteminin geliştirilmesi ve uygun standartların benimsenmesi, İKT üyesi ülkeler arasında ticari ilişkileri teşvik edecektir.

İKT ÜLKELERİ ARASINDA KREDİ DERECELENDİRME SİSTEMİ...

- Sürdürülebilir ve kalıcı bir finans sistemi hedefine ulaşmak için mevzuat yapısını iyileştirmek ve güven artırıcı tedbirler geliştirmek hayati önem taşımaktadır. İKT ülkeleri arasında bir kredi derecelendirme sisteminin geliştirilmesi bu amaca hizmet etme potansiyeline sahiptir.

- G-20'nin açlık sorununun hafifletilmesi amacıyla düşük gelirli ülkelere 50 milyar dolar sağlama taahhüdünü memnuniyetle karşılıyor ve bunun yerine getirilmesini bekliyoruz.
- İKT üyesi ülkeler, İKT bölgesinde ticareti teşvik etmek için ticari vize işlemlerine kolaylık getirmeli.

MERKEZ BANKALARI ARASINDA İŞBİRLİĞİ

- İKT üyesi ülkelerin bilgi alışverişi ve tecrübe paylaşımının yanı sıra, merkez bankaları arasında işbirliği sağlamaları ihtiyacı söz konusudur.
- İKT iş çevrelerinin geleneksel finans sistemine tutarlı bir alternatif olarak İslam Kalkınma Bankası'nın ve Uluslararası İslam Ticaret ve Finans Kuruluşu'nun çalışmalarını desteklemesi, üye ülkelerde ekonomik gelişimi ve toplumsal ilerlemeyi canlandıracaktır.
- İKT üyesi ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin önündeki engelleri teşhis etmek için analitik çalışmalar yapılmalı ve bu analitik çalışmalar esas alınarak işbirliği gündemleri geliştirilmeli.
- Özel sektörün gelişimini teşvik için oda geliştirme programları hayati öneme sahiptir.

GIDA GÜVENLİĞİ ÜZERİNDE ÇALIŞILMALI

- Sürdürülebilir gıda üretimini teşvik için İKT ülkeleri arasındaki mevzuat engellerinin azaltılması desteklenmeli.
- İKT üyesi ülkelerin özel sektör temsilcileri, gıda güvenliği üzerinde çalışacak bir çalışma grubu oluşturmalı.

GIDA STANDARTLARI TAMAMLANMALI

- İKT ülkeleri iş çevreleri, helal gıda üzerinde yapılacak eğitim ve araştırmaları ile ilgili bir yol haritası çıkarılmasının yanı sıra, devam eden helal standartları çalışmalarının tamamlanması çağrısını yapmaktadır. Forum, İKT'yi gıda güvenliği üzerine bir İKT dayanışma fonu oluşturma imkânını araştırmaya davet etmektedir.

ENERJİDE İŞBİRLİĞİ

- İKT bölgesinde petrol ve doğalgaz boru hatları ve elektrik ağları da dâhil olmak üzere enerji koridorları oluşturmak ve geliştirmek üzere yakın işbirliğine gitmek, bölgenin bütünsel gelişimine ve ekonomik büyümesine hizmet edecektir.
- İKT üyeleri, enerji alanında enerji yatırımını ve enerji verimliliğini artırmaya dayalı bir bakış açısı benimsemek için alternatif enerji kaynaklarına yatırım yapmaya ve alternatif enerji kaynakları üretme potansiyeli ve kapasitesine sahip İKT ülkeleri ile işbirliğine gitmeye teşvik edilmelidir.

SOSYAL POLİTİKALAR OLUŞTURULMALI

- Krizin doğurduğu sosyal sorunlar çerçevesinde, İKT üyesi ülkelerin iş çevreleri, üye ülkelerin daha güçlü koordinasyon içinde olmalarının yanı sıra daha fazla ve daha iyi sosyal politikalar oluşturulması çağrısı yapmaktadır. Özellikle gençler ve kadınların girişimci olmaları için teşvik edilmeleri de sosyal hedeflere ulaşmakta yardımcı olacaktır.
- Forumda alınan kararların takibi için bir izleme komitesi oluşturulmalıdır.

İSEDAK'ın krize karşı **eylem planı**

İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) 25'inci Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Ekonomi Zirvesi, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün açılış konuşmasıyla başladı. Zirvede ekonomik krizin etkilerini azaltmak için bir dizi eylem programının uygulanması kararlaştırıldı. Eylem planı arasında üye ülkeler arasında ekonomik faaliyetlerin artırılması ve sermaye piyasaları arasında sıkı işbirliği gibi önlemler bulunuyor. Krizden ortak çıkış amacıyla yapılan zirvede konuşan Cumhurbaşkanı Gül

de bu konuya vurgu yaptı. Gül, İslam medeniyetinin özünde yer alan üreterek kazanma, kazancını paylaşma, dayanışma, yardımlaşma ve sosyal adalet gibi değerlerin hayata geçirilmesiyle ekonomik krizden daha az zararla çıkmanın mümkün olduğunu söyledi.